

Vårdfokus

Vårdfokus - tidning för Vårdförbundet
Ansvarig utgivare **Irène Wanland**

Läka själen en fråga för proffs

Christian Wass är förlamad efter en dykolycka i 20-årsåldern. I dag lever han ett bra liv, men det tog många år för honom att acceptera sin situation. Med en bättre psykisk rehabilitering hade det kunnat gå fortare, tror han.

Det finns en mening med att detta har hänt, Christian.« Mamma håller mig i handen. Jag ser det men jag känner det inte. Inte på ytan, men jag känner hennes kraft.

Fakta

Rummet på ryggmärgsskadeenheten är dåligt ventilerat och kvalmigt. Sommarvärmen utanför tränger in och det tar emot när jag andas. Det är i mitten av augusti -92, två veckor efter olyckan och en monumental förändringsprocess har inletts.

Christian Wass
föreläser bland annat om
förändringsprocesser och
personlig utveckling.
www.christianwass.se

Dyket från badbryggan blev klumpigt men konsekvenserna helt orimliga. Vi skulle ju bara skölja av oss svetten efter tennismatchen. Smärtan som ilar genom kroppen efter att huvudet träffat den stenhårda sandbotten, är obeskrivlig. Jag får behålla medvetandet och det surrar i hela kroppen. Jag förstår ingenting. Uppe vid vattenytan slår paniken till med full kraft. Luften i lungorna har pressats ut i kollisionen med botten och jag behöver andas, men jag kan inte röra mig.

Jag är nära att drunkna den dagen men Fredrik förstår till slut att något är fel, kommer ner i vattnet och får över mig på rygg. En sjuksköterska som också befinner sig vid badplatsen förstår allvaret i situationen och tillsammans räddar de livet på mig.

~

Doktor Eriksson pekar med en blå bläckpenna på röntgenbilden och förklarar hur nackkotorna pressats samman och skurit av kontakten mellan nervbanorna i ryggmärgen. Jag ser, men förstår inte. Han förklarar vidare vilka konsekvenserna normalt är, men det är för stort. Det är långt utanför mina referensramar och jag kan inte relatera till det han säger. Rullstolsbundna har man ju sett ibland på stan, och iakttagit lite i smyg, och nu är det mig man ska smygkika på.

Förlamningsskadan är permanent och innebär att jag är förlamad från bröstet och nedåt, delvis i armarna. Fingrarna kan jag inte röra och känslan är borta från de förlamade delarna. En ny kropp att leva i helt enkelt. Den Christian som levte ett normalt liv i drygt 20 år var till stora delar bortsopad. Både fysiskt och psykiskt.

Det tog ett tag innan insikten landade. Mer än tre månader i mitt fall och ett avgrundsdykt svart hål öppnades inom mig. Ett hål som rymde sorg, smärta och maktlöshet. Ett hål jag inte var förmög en att hantera själv. Jag behövde hjälp och stöd.

Familj och vänner fanns där från början och personalen på avdelningen gick långt utanför sin arbetsbeskrivning i sin vilja att underlätta processen. Med förenade krafter lyfte de upp mig i de mörka stunderna och öppnade dörren till ett liv värt att leva.

Drygt 17 år senare lever jag ett liv som välutbildad egenföretagare med fru och barn. Jag konstaterar att min själsliga läkeprocess har tagit tid. En tid som kunnat förkortas om det från början hade funnits en professionell samtalspartner som kopplats in. En samtalspartner som inte försökt besvara mina frågor utan i stället hjälpt mig vidare genom att ställa dem.

Jag noterar med växande oro hur samhället alltmer lägger ansvaret för eftervården hos den enskilde individen och på personerna i dennes närhet, när det borde vara tvärtom. Det är inte samhällsekonomiskt försvarbart att den psykiska rehabiliteringen ska bygga på empati hos slumpmässigt utvald vårdpersonal och anhöriga. Anhöriga som i många fall också skulle behöva ett professionellt stöd.

Mamma gav mig så mycket av sin kraft i början att hon tre år senare, när jag började ta mig upp på fast mark, själv kollapsade med en lång sjukskrivningsperiod som följde. Det hade med största sannolikhet kunnat undvikas.

Publiceringsdatum: 2010-03-31 |